

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izda vsak dan s svetom izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petostopna petiti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Železniško ministrstvo proti — Ljubljani.

Dunajska vlada si ne da iz glave izbiti, da je Ljubljana filijalka srbske vlade, in da tukaj komaj čakamo, da bi v šentpeterski cerkvi kralju Petru posadili na glavo klobuk Kranjske vojvodine. Z eno besedo: ni je še tako gorostasne bedarije, da bi je na Dunaju o Ljubljani ne verovali.

Za načelo najvišje avstrijske vladne modrosti velja: Ljubljano je treba uničiti, politično in gospodarsko.

Da se naše glavno mesto politično uniči, predložili so se zakoni v sankcijo, ki bi se nikjer drugod ne dali v sankcijo. Skovali so nam mestni statut, ki meri pred vsem na to, da bi v mestnem svetu ne bilo nikdar večine, pač pa kaos, ki bi vsikdar opravičeval nastop vladnega komisarja; zastrupili so nam volitve v deželni zbor, ter pomnožili ljubljanske mestne volilce z vipavskimi krošnjariji in s kmeti s Posavja.

Da ima sedanji Heindol in da je imel nekdanji Hartl nad takim političnim kvartopiristvom svoje veselje, temu se ne čudimo, ker sta ta dva moža zastopnika tistega brezobzirnega reakcionarstva, radi katerega ravno v teh dneh naša stara Avstrija ne uživa posebnega slovesa med svetom!

Da se je Ljubljana politično pošteptala, to pa dunajskim krogom še ne zadošča. Tudi gospodarsko boji Ljubljana poškodovana v prah, kakor črv, ki je prišel pod težko okovano pero! Nehote moramo priti do prepričanja, da nima Ljubljana ne samo nobenega prijatelja na Dunaju, pač pa obilo strupenih sovražnikov, kolim je vrhovna želja, da postane naše mesto raztrgano in umazana ciganska vas, kakor jih vidiš okrog ogrskega Pečuha kot znak velikega madžarskega napredka!

Ne govorimo o novem deželnem cestnem zakonu, in ne o novi melioracijski postavi, in ne o tisti 35% deželni dokladi, ki se je s tema zakonoma Ljubljancem vsilila in sicer brez vsake najmanjše kompenzacije.

Oba zakona sta se brez vsakega pomisleka predložila v najvišjo sankcijo, in brez uspeha je ostalo jokanje zastopnikov ljubljanskega mesta po različnih dunajskih ministrstvih. Usmiljenja Ljubljana ni našla, morda ga še takrat ne najde, kadar bomo pekli kruh iz ilovice, močnik pa kuhali iz drevesnega lubja.

Do teh premišljevanj — če bi imeli polževo kri, bi pri tem hladni ostali ne mogli! — dovedlo nas je slavno c. kr. železniško ministrstvo, ki je ravno zadnje dni smrtonosno vsekal po Ljubljani. Vse kaže, da se hoče pri nas iz gospodarskih vprašanj napravljati politična vprašanja, ter jih reševati po enem in istem kopitu! V ministrstvo pride naš cenjeni gospod deželni glavar, ter zahteva, da se to ali ono gospodarsko vprašanje reši tako in tako. In ravno tako se reši! Razlogi: Ker to zahteva S. L. S. Postavni predpisi pa se naj gredo hladiti na Golovec ali kam drugam!

Važna gospodarska zadeva pride sedaj v razpravo. Za Ljubljano življenjske važnosti. Vsi dobro vemo, da bo mesto s svojo električno parno napravo za silo izhajalo še kake štiri leta. Ta naprava prihrani Ljubljancem 12% letno naklado, ter si mesta brez nje niti misliti ne moremo. Treba bo torej misliti na razširjenje, bodi da se napravi nov etablisement na par, ali pa, da se izven Ljubljane poišče kaka vodna sila. Oboje bilo bi združeno z ogromnimi stroški!

Ni torej čuda, če se je mestna uprava poprijela misli, novo urejeno strugo ljubljanske porabiti za električno napravo, kateri bi služila za rezervo sedanja parna naprava. Pamenet projekt, ali je tedaj, če ostane v roki mestne občine!

Če bi živeli drugod in ne na Kijatskem, pardon na Kranjskem, bi Ljubljana prodrila s svojim projektom, tem bolj, ker jo bodo osuševali dela stala nad poldrug milijon kron, in ker bo morala za vse večne čase skrbeti za strugo, iz katere naj se črpa električna moč!

Znano pa je, da so pri deželi svojo Završnico prav korenito zavozili, in da bo ta električna centrala vse dni svojega življenja krvavo pasivna.

Poprej so vabili mesto, da naj bi pri deželi kupovala elektriko za primerno nizko ceno, pozneje so pa deželni gospodje spremenili svoje stališče, ter se pri neki konferenci izjavili: mi vam nočemo ničesar prodajati, nasprotno, mi vam hočemo še vašo ljubljansko elektrarno vzeti ter Ljubljancem dajati elektriko, kakor in za kolikor se nam bo zljubilo! Češ, tako zahtevajo komercialni principi!

Vse to je prozorno! Završnica bo pasivna, morda bo na leto 70 do 100.000 K zgube. To zgubo bo treba pokriti in zatorej stega deželni odbor roke po ljubljanski elektrarni, da bo lahko ceno elektrike ljubljanskemu meščanstvu za toliko zvišal, kolikor bo znašala letna zguba pri Završnici!

Samo vsled tega se je pričel gospodarski boj med Ljubljano in deželo, in če bi v Avstriji zmagovala pravica, bi Ljubljana — vsaj vendar vsak otrok občuti, da gre na regulirani ljubljanski elektrarni mestu in ne deželi — v tem boju še celo pri avstrijskem dunajskem birokratizmu morala zmagati!

To je občutil tudi deželni odbor, in zatorej je skoval z železniškim ministrstvom komplot, da prosi v družbi s tem ministrstvom za električno centralo na regulirani Ljubljani. Deželni odbor bi lahko propadel, vrag pa bi moral vse vzeti, če bi železniško ministrstvo propadlo — pri notranjem ministrstvu! To je edini vzrok zgoraj omenjenega, ne prečnega komplota! Da bi bila Ljubljana temeljito poražena, to je pri tem vprašanju vroča želja deželnega odbora in — železniškega ministrstva! To zadnje pa vzbujajo naše proteste — ker tudi to občuti vsako otroče, da bi deželna električna centrala na Ljubljani visela v zraku, in da bi za elektrificiranje državne železnice toliko pomenjala, kakor pesek, ki je padel v Savo!

Demobilizacija.

Dunaj, 12. marca.

Evropa govori danes o avstrijsko - ruski demobilizaciji, ki je bila povsodi sprejeta z odkritim zadoščenjem. Opuščanje rezervistov in

reduciranje na meji zbranih armad na mirovno stanje še ne pomenja rešitve krize, ni posledica definitivno doseženega političnega sporazuma med obema kabinetoma. Toda gotovo pa ni mogoče označevati demobilizacijo kot posebno zadevo, katere da se ne nahaja v nikakoli neposredni zvezi z aktualnim avstrijsko - ruskim političnim sporom, kakor so to še pred par dnevi poskušali zatrjevati oficijozni dunajski listi.

Avstrija in Rusija sta zbirali svoje armade ob mejah zaradi tega, ker je bil politični spor, ki ga je zanesla albanska zadeva med Dunaj in Petrograd, tako oster in tako dalekosežen, da se je moralo računati z eventualnostjo, da ga ne bo mogoče rešiti drugače, kakor z oboroženo silo. Logično in naravno je sedaj razoroževanje zopet le posledica gotovih političnih vzrokov, oziroma prepričanja, ki je moralo zavladati tako na Dunaju, kakor v Petrogradu, da politične difference med obema državama niso nikakor več takega značaja, da bi involvirale eventualnost oborožene rešitve. Že v ponedeljek je poudarjal angleški premier Asquith v svojem parlamentarnem govoru, da še obstoječi spori nimajo nikakega vitalnega pomena. — Asquith je bil glasnik le posredno prizadetih evropskih kabinetov, toda njegove besede niso radi tega nič manj velepomembne, saj je cela Evropa na avstrijsko - ruskem sporu zainteresirana vsled obstoječih državnih alijanc in ententnih pogodb. Ako je ta Evropa prepričana, da so avstrijsko - ruske difference izgubile svoj vitalni pomen, in z njim nevarnost oboroženega konflikta, tedaj nas mora vest o demobilizaciji v tem razmerju le še potrditi. Avstrija in Rusija se še nista zedinili glede Skadra in Djakove. Demobilizacija dokazuje, da se hočeta mirno sporazumeti in zatruje se, da se bo naša diplomacija začela ravnati po nemškem der Klügere gibt nach.

Zlasti, ker ji je potek celega albanskega spora jasno pokazal, da se mora zadovoljiti z enim, skupno z Italijo izvojevanim »uspehom«: avtonomijo Albanije. Od onega trenutka, ko je londonska konferenca proglasila ta princip, so hodili naši diplomati po trnjevi in nesrečni poti. Najslavesneje proglašene načrte so morali točko za točko opustiti in tudi

v pogajanjih o razoroženju so podlegli. Podlegli navzlic dejstvu, da so navidezno ločili demobilizacijo akcijo na severu od one na jugu, ter tako poskušili vzbuditi naziranje, da so si ohranili na Balkanu proste roke in pridržali možnost, tamkaj eventualno z oboroženo silo posredovati. Morda bi bili danes čitali v oficijoznih listih ponosna zatrjevanja, da smo na jugu še vedno »puško v dlan«, vsak hip pripravljeni, podpreti svoja mogočna povelja z kaponeti in kanoni, da ni še v noči kapnila petrogradska brzjavna agentura v to veselje sila grenko kapljico, da se je tekom pogajanj pokazalo, da Avstrija nikakor ne meni napasti svojih južnih sosedov (sc. Srbije, oziroma Črne gore). Po domače povedano: mi smo si pri diplomatičnih pogajanjih o demobilizaciji sicer izvojevali »uspeh«, da vzdržimo proti Srbiji svojo vojaško pripravljenost, toda ta »uspeh« je bil preračunjen samo za javnost, kajti istočasno smo obljubili, da se svoje armade ne bomo poslužili. Pridržek torej ni prav nič vreden, ker na slučaj, da bi nas Srbija in Črna gora napadli, menda niti portir grofa Berchtolda ne misli. Pamenet človek pa ne more razumeti, da bi morala država plačati navidezne zmage svojih državnikov z milijoni za vojaške odredbe, ki niso nikakor več potrebne. Informacija političnih krogov, ki zatruje, da se bodo skoraj pričela tudi med Srbijo in Avstrijo pogajanja, katerih cilj je, omogočiti tudi demobilizacijo na južnih mejah, kaže, da gre bistveno le še za formalitete, kajti politični predpogoji za normalne odnose med obema državama, Avstrijo in Srbijo, so dani v trenutku, ko je Avstrija opustila svoje intransigentno stališče v vprašanju albanskih meja.

Demobilizacija v Galičiji nam je porok, da ji bo skoraj sledila ona na jugu.

Zanimiva je diplomatska zgodovina demobilizacije. Kakor smo svoj čas poročali, je ruska vlada prva stavila tozadevni predlog, in sicer še v mesecu januarju. Ruska propozicija se je glasila: obe državi smatrajo obstoječe difference glede albanskih meja za zadevo, katero je rešiti edinole diplomatičnim potom. Vsled tega odpade tudi potreba vojaške pripravljenosti in Avstrija ter

LISTEK.

Turki smo!

(Po resnični dogodbi iz davno političnih dni pripoveduje Jan. Debevc.)
(Konec.)

Longin je tisti dan celo dopoldne trdno spal in smrčal pod toplo posteljno odejo, ne zavedajoč se, kakšen ogenj razburjenja je že zanimal s svojim govorom v srcih dunajskega rodoljubarstva. Med pirovanjem je sicer Longin opazil, da je postal posebno razburjen in ogorčen oni debelotrebušnati gospod, ki ga je bil nagovoril v vlaku. Toda temu dejstvu ni pripisoval Longin prav nikakega pomena, kakor tudi ne okolnosti, da je dal temu v splošni navdušenosti in slavlju zavezniškega prijateljstva naslov svojega stanovanja.

Krepko je smrčal Longin pod svojo odejo. Niti slišal ni, ko je v njegovo sobo vstopila gospodinja, ki ga je začela buditi in klicati, češ, da želi z njim govoriti neki gospod. V napolsnju je vprašal:

— Kaj je?

— Neki gospod želi v vami govoriti. Tu imate njegovo vizitko. Longin šele sedaj pogleda z čocela oprtimi očmi in bere — bere:

Salomon Mandlbaum,
Schriftsteller und Schriftleiter der
Plattenbrüderzeitung

Wien.

— Kaj hudiča, pa hoče ta peresar od mene? — je takoj po prečitani vizitnici švignila pridružen kletvica iz njegove notranje globine. Slednjič pa je Longin po nedolgem premišljevanju naročil svoji gospodnji, naj tisti gospod nekoliko počaka, ga bode takoj sprejel, ko vstane. Res... Longin je vstal. Dolgi mrzli curki vode so njegovo zasplost in lenost popolnoma pregnali in Longin se je zopet čutil krepkega in razvnetega za kako hudobno poteg-njenje.

Longinova toaleta ni trajala dolgo. Za tem je stopil v njegovo stanovanje zalit gospod srednjih let z malo plešo na glavi, z nekoliko zakrivljenim nosom in z zlatimi naočniki.

Salomon Mandlbaum, reprezentant šeste svetovne sile, se je najpreje začel zelo prilizljivo opravičevati zaradi svojega nenadnega obiska, krivil je pred Longinom z raznimi gibanimi telesa svoj hrbet in mu končno v lepih in izbranih besedah pojasnil namen svojega obiska. Zatrjeval mu je, kako je srečen, da zamore govoriti z mladim in nabrazanim albanskim plemenitnikom o tako važnih, ves svet sedaj pretresajočih političnih dogodkih.

Po dolgih, vsestranskih ovinkih je tudi gospod Salomon Mandlbaum pojasnil Longinu, da mu je za njegov naslov povedal njegov sorodnik, ki je snoči praznoval in slavil novo albansko - dunajsko prijateljstvo in kateri mu je dal pozno jutraj svoj naslov, in ta njemu.

Longin je Mandlbaumova pojasnila skoro malomarno poslušal. V svoji notranjosti je Longin že sklenil včeraj započeti komedijo nadaljevati z vsjo rafiniranostjo in prefriganostjo. Na Mandlbaumovo prosjačenje je slednjič začel v pestrih slikah in krepkih izrazih pripovedovati o grozodejstvih in brutalnostih »srbskih divjakov«. Pripovedoval mu je razne dogodke in anekdote, ki si jih je sproti izmišljeval. Spretno je znal pri tem vporabiti razne dogodke iz turških bojev na slovenskih tleh in jih je primerno okrasil z bujnimi metaforami.

Nemški novinar — junak peresa — je skoro dobesedno zabilježeval ves pogovor. Slednjič se je Longinu z globokim poklonom zahvalil za točne in dejstvom odgovarjajoče informacije. Odšel je potem Mandlbaum urnih krač z veliko radostjo v srcu, da njegov list prinese pravo svetovno senzacijo, ki bode ves svet spravila iz ravnovesja.

Peresar Mandlbaum je sanjal o svoji slavi in slavi svojega lista... Longin pa se je smejal, narav-

nost bučno krohotal, po odhodu Mandlbaumovem. Longinov krohot pa je gromko odmeval po njegovi mračni sobici, opremljeni z najnovejšim pohištvo, ki je vsakemu došlec lahko razodevalo, da tu prebiva brezskrbno vesela kraška duša, posmehujoča se celemu svetu...

Prihodnjega dne, tako nekako ob 11. dopoldne, je srečal Longin svojega prijatelja modrijana Janeza v vseučiliški avli s prav čudno namrdanim obrazom, ki je razodeval, da Janez prinaša Longinu zanimivosti in senzacije.

— Zdrav! Kaj je novega? — mu je segel Longin v besedo po flegmatičnem pozdravu.

— Castitam, Longin bej! He, Longin bej, mladi albanski plemenitnik!

— No, kaj pa je takega? — se je naredil Longin povsem nevednega.

— Tvoje ime in slavo bode sedaj vse svetovno časopisje, pomisli, razbojnalo in raztrobilo po vsej zemeljski obli. Torej, še enkrat večna slava našem Longinu!

Modrijan Janez je na to privlekel iz svojega notranjega žepa svojo suknjo neki nemški časopis in ga pomolil, češ:

— Čitaj!

Longin je bral:

»Plattenbrüderzeitung« — globoko se je zasmejal že pri tem naslovu in je nadaljeval s čitanjem.

— Greuelthaten der serbischen Bluthunde!! Grausame Massakres der Albaner!! — (Naslova sta bila tiskana z debelimi, vsakemu v oči bodečimi črkami) — Wahrheitsgetreue Schilderungen eines jungen albanischen Notablen. Durazzo.... 1912 (Originalbericht unseres Spezialkorrespondenten).

Longin je že pri čitanju tega naslova in teh vrstic bučil v strašanski krohot in je nato nadaljeval le s citiranjem uvodnih stavkov: — Ihr Korrespondent hatte heute die Gelegenheit mit einem jungen, albanischen Notablen namens Longin Bey über die Situation und besonders über die von den Serben verübten Greuelthaten an den Albanern zu sprechen.

Longin ni maral dalje brati, vrgel je Janezu to originalno poročilo v roke in pomilovalno se nasmejujoč dejal:

— Tak tako! Tako-le se ku'jejo izvirna poročila! Ljudje — tepci — pa bodo verjeli tej klobasi. Prokleti peresar me je včeraj moril s svojimi neslanostmi in danes ti prinese izvirni dopis z Drača, ki ga mi nisi od daleč videl. Basta! Tega peresarja moram prav po kranjsko premikastiti za njegove laži.

— Seveda, če ga kje dobiš v roke. Toda, peresar je peresar! — Tako se torej dela politika. Moja lozofija ima tu pravo podlago!

Rusija prekličeta vse svoje tozadevne odredbe (torej Avstrija tudi one na srbski meji). Dunajski kabinet na ta predlog dolgo ni odgovoril, končno pa ga odobril.

Medtem so se trudili razni odlični člani carske in carske rodbine preprečiti, da posežejo politične difference tudi v odnose obeh dvorov ter odtujijo obe rodbini. Posledica te živahne korespondence med dunajskim in peterburškim dvorom je bila misija princa Hohenloheja katerega je car dne 4. februarja prisrčno sprejel. Princ Hohenlohe je izročil cesarju lastnooročno pismo, o katerega vsebini je znano avtentično samo to, da izraža željo po nadaljnjih pristranskih odnosih med obema dinastijama ter poudarja obenem potrebo, odstraniti politična nesporazumjenja med obema državama. V ustnem poročilu je naslikal princ Hohenlohe razpoloženje dunajskega dvora in avstrijskih merodajnih krogov.

V svojem odgovoru na našega cesarja je car Nikolaj popolnoma odobral vsebino sprejetega pisma ter opozoril na dejstvo, da je njegova vlada že stavila konkretne predloge, ki se tičejo izboljšanja medsebojnih državnih odnosov.

Nato je dobila dunajska vlada najvišji ukaz, da stavi sedaj ona v Petrogradu primerne propozicije. — Avstrijski predlog je bil podan in dne 25. februarja je padla v kronskem svetu pod carjevim predstvom odločitev. Rusija je sklenila, obnoviti pogajanja, ki so končno uspela. Rusija je svojo zahtevo, da naj Avstrija demobilizira svoje čete tudi ob južni meji, opustila. Avstrija pa se je zavezala, da ne bo proti Srbiji in Črni gori v nobenem slučaju agresivno postopala. Obe državi sta sklenili, naznaniti predstojno demobilizacijo s posebnim komunikacijem. Toda pri redakciji tega komunikacija so nastale nove in velike težave. Ruska vlada je hotela, da ta skupna oficijalna izjava izrecno konstatira, da Avstrija sicer vzdržuje svoje vojaške odredbe na jugu, vendar pa brez vsake agresivne tendence, dunajski kabinet se je temu odločno upiral. Zdelo se je, da do komunikacije sploh ne pride. Končno se je vendar posrečilo sestaviti komunikacijo, v katerem se oni pasus ne nahaja. Petrogradska telegrafna agencija pa ga je priobčila še ponoči kot »dodatno konstatacijo«.

Na Dunaju je to vzbudilo silno neprijeten vtisk. Zunanje ministrstvo se ostro obrača proti »dodatku«, ki je popolnoma proti dogovoru in smatrati je, da se pričenjajo pravcati boji komunikacij, ki pa hvalabogu ne more več upravititi velikega dejstva demobilizacije...

Ogrsko.

Opozicija v hrvaškem državnem zboru se je torej odločila, izpremeniti svojo dosedanje taktiko. Danes nameravajo opozicijski poslanci zopet priti v parlament, da s hrupno obstrukcijo onemogočijo posvetovanje o revizijskem načrtu poslovnika. Kdor je zasledoval širokoustnost ogrske opozicije pred kratkim, temu ta odločitev opozicije pač ne more imponirati, ker je ta njeni nastop pač precej prepozen. Če bi opozicija mislila na resno nasprotovanje, tedaj bi ne vrgla neposredno pred razpravo o volilni reformi puške v koruzo. Edini, ki stoji še, kakor skala, je stari Justh, toda ta stoji zdaj precej v ozadju. Obstrukcija bo torej tam začela, kjer je jeseni nehala, pri hrupni obstrukciji. Že včeraj so bili vsi opozicijski brzojavno pozvani.

Prijatelja sta še dolgo razmotrivala, kakšen vpliv bode imel ta dopis na dunajsko rodoljubje. Zaprta sta vseučiliško avlo in stopila na ulico. Videla sta vse poimno dunajskih pilharjev, krepko držčih v svojih rokav navedeni list in škripajočih z zobmi. Pri tobačnih trafikah in kioskih sta opazila drenjanje in pehanje ljudstva, ki je vse hotelo edino list, list z novo senzacijo z balkanskega bojišča. In to ljudstvo je bilo že razburkano in podžgano v svojih strasteh... Longinu ni prijal milieu po ulicah, kamor je legla neka tesna mora. Modrijan Janez pa je prijatelju lakonično očital:

— Vidiš sadove svojega poteg-njenja?

Longin je odšel domov v sobo svojo, se zaprl in molčal... Zunaj je še vedno odmeval bojni klic... Pesar Mandlbaua pa je tisti dan ponosno šetal po dunajskih ulicah, radujoč se svojega, tako krasno uspelega dela... Zanj je bil ta dan — dan največje slave... Humoristi — hudomušneži, so se skrivaj muzali, da sedaj Mandlbaua pričakuje neko visoko odlikovanje... List je imel tisti dan obilen in plodonosen dobiček... Longin pa čast, da je njegovo ime prineslo svetovno časopisje... Vsakemu svojej!

naj pridejo k današnji seji. Predvsem hočejo pustiti popolnoma prosto roko mlajšim poslancem, ki bi že pri zadnji hrupni obstrukciji skoro provocirali pretep.

Kossuth je objavil ostro izjavo proti nameravani reformi poslovnika. Če ostane Tisza še diktator in Lukacs ministrijski predsednik, tedaj bo stopila reforma poslovnika vseka kor v veljavo, toda vprašanje je, za koliko časa. Peter Veliki je tudi pod smrtno kaznijo prepovedal kajenje, toda Rusi so navzlic temu še kadili, kakor dimniki.

Poslanska zbornica bo v soboto absolvirala svoj ostali penzum ter se na to odgodila za šest tednov. Tisza je ukazal, da bo nastopilo za slučaj škandalov orožništvo in ne mestna policija. Lukacs pojde v četrtek na Dunaj, da poroča cesarju, na kar bo nastopil tritedenski dopust, ki ga bo preživel v Opatiji.

Justh je imel zaupno posvetovanje s člani socialno - demokratičnega vodstva. Socialni demokrati so izjavili, da ne morejo napovedati generalne stavke, vendar pa so pripravljene z vso močjo podpirati boj za volilno pravo, kateremu na čelu se po postavlja Justh.

Pred rusko-kitajsko vojno.

Pred par tedni se je javnost zelo pečala s kitajskimi pripravami na vojno proti Rusiji. Izbruh vojne je bil onemogočen le vsled zime, kajti pozimi je vojskam nemogoče gibanje se po mongolskih zasneženih planjavah in gorah. Rusi so pripravljene in mirno čakajo, da Kitajci udarijo na Mongolsko. Toda med tem se že pričinja, da nemiri v Mandžuriji, kjer se je pojavljati nova boksarska vstaja. To boksarsko gibanje pa je naperjeno proti vsem Evropejcem. In če prav Nemčija ščuje Kitajsko proti Rusiji, bo vendar tudi ona ravnotako čutila pest divjih boksarjev, kakor drugi Evropejci, vsaj še ni pozabljen umor nemškega poslanika Kettelerja. Kitajska skuša pridobiti Japonsko za to vojno proti Rusiji. Toda če bo imela ta snubitev uspeh, je precej dvomljivo. Japonska sama si namreč želi zasedeti Kitajsko ter tam postaviti na prestol sekundogenituro. Rusija pa drugega noče doseči, nego normalne trgovinske zveze z obmejnimi kitajskimi provincami. Kitajska koncentrirala v Ulasatju mnogo vojaštva in hoče od tam vdreti v Mongolijo. Ob enem pa oborožuje Mandžurce ter jih ščuje proti Rusom. In če se Rusija pripravlja na azijskem vzhodu, mora imeti obenem tudi odprto oko proti Evropi.

Vojna na Balkanu.

Turška poročila o bojih.

Kakor poročajo iz Carigrada, so se vršili v ponedeljek in torek boji na obeh krilih. Pri Balairu so napadle močne bolgarske predstraže turške pozicije v zalivu Saros, vendar pa so se morale umakniti. Bolgarski aeroplan je poškodoval z bombo neko hišo v Galipoliju. Turška vlada je pri Cataldži sestavila nov armadni zbor, kateremu bo poveljeval Hamdi paša. Vsa turška mornarica, abstoječa iz 28 enot je koncentrirana pri Nagari.

Ista poročila tudi pravijo, da hočejo Grki s 50.000 možmi podpirati Bolgare v Traciji, če se Bolgari odpovedo Solunu.

V carigradskih krogih pričakujejo, da bo Šukri paša v Odrinu še ta teden kapituliral, ali bo pa vsaj skušal prodreti bolgarske pozicije.

Grki zasedli Konjiko.

Oficijalno poročajo iz Janine. Po osvojitvi Ljaskovike so korakale grške čete v Konjiko, ne da bi naletele na kak odpor. Prebivalstvo je sprejelo čete z velikim navdušenjem.

Boj za Skader.

Predvčerajšnjim se je iz Soluna zopet odpeljalo pet srbskih bataljonov na petih grških trgovskih parnikih v Drač. »Agencija Strehpani« poroča, da je neka turška križarka tipa »Hamidie« izstrelila 15 strelcev na srbsko taborišče v Draču, ne da bi napravila kako škodo.

Srbska vlada je sklenila s solunskimi trgovci pogodbo za dobavo provianta, moke, kruha in piče za 18.000 mož in 800 konj.

Belgradska »Politika« poroča, da je avstro - ogrski poslanik Ugron protestiral, ker je Srbija odposlala vojaštvo pred Skader. O tej zadevi je izjavil srbski poslanik na Dunaju Jovanović napram nekemu uredniku »Neue Freie Presse«, da je Srbija s tem le storila svojo dolžnost kot zaveznica Črne gore.

Kompromis med Turki zaradi mirovnega sklepa.

Ena najmerodajnejših oseb mladoturškega komiteja je izjavila napram nekemu časnikarju: Enver bej hoče s pogajanj pri Cataldži z voditelji vojaške lige doseči sledeči kompromis: 1. Sedanji kabinet nadaljuje pogajanja toliko časa, da se formulirajo mirovni pogoji. Predno pa podpisuje mir, bo odstopil, z utemeljitvijo, da ne more več sam nositi odgovornosti. 2. Protokol o sklenjenem miru bo podpisal kabinet, ki bo obstojal iz obeh strank. 3. Obe stranki se zavežeta, da ne bosta v bodočem parlamentu več debatirali o tem, kdo je vzrok izida vojne. 4. V to svrhu se odrede komite zahtevi, naj se skliče prejšnja zbornica, in dovolji, da se razpišejo nove volitve po sklepu miru. Pogajanja med Enver bejem in vojaško ligo še niso končana.

Nevarno gibanje v Siriji.

Turčiji grozi zopet druga nevarnost. V Siriji se je začelo nevarno gibanje. Mladoturško glasilo »Tanin« se peča s tem gibanjem v Siriji. List pravi, da deluje v Siriji mnogo tujih agentov, da vznemirijo prebivalstvo. Agitatorjem se je že posrečilo, v deželi povzročiti gibanje, ki je podobno gibanju v Albaniji, ko se je pojavilo pred vstajo. Treba je preprečiti, da bi to gibanje rodilo sadove, ker sicer bo nastala možnost za nadaljno razdelitev Turčije.

Izpred Skadra.

Dr. Fran Pervan, zdravnik iz Splita, ki vrši samaritansko službo na Cetinju, piše v »Slobodi« med drugim:

»Ko smo včeraj prevažovali ranjence, dospelo je 6 bolnikov in dva nova ranjenca iz glavnega taborišča. Zanimive so stvari, o katerih so nam pripovedovali. Eden izmed njih je došel iz Bušatija, s pozicije, ki so jo Srbi osvojili pod Brdico.

Ta ranjenec je predvčerajšnjim potoval preko Medove ter nam pripovedoval, da je nova srbska vojska s topovi in municijo že dospela tjakaj.

Eden izmed došlih bolnikov je obolen na splošno slabosti: dva meseca se sploh ni mogel preobleči; pri zadnjih spopadih je njegov voj stal dva dni pod vedrim nebom, dasi je bil dež kakor iz škafe. Ko so pred 20. dnevi prekorčili Drin, so gazili po 1 meter v vodi. V vodi so stali ves dan. Drugi dan so se zopet vrnili nazaj preko reke ter zopet stali mokri ves dan pod milim nebom. Šele ko so došli v glavno taborišče, so se mogli posušiti.

Eden izmed ranjencev izpod Taraboša je nam pripovedoval, da je bil ranjen pred štirimi dnevi pod Tarabošem, in sicer na ta - le način:

Pozicija, ki so jo Črnogorci osvojili, je oddaljena od turških okopov samo 200 metrov. To pozicijo drže Črnogorci. Na tej poziciji vsako noč izmenjujejo po 1 bataljon. Črnogorski in turški okopi so tako blizu drug drugemu, da se vojaki lahko med sabo pogovarjajo.

Straže se menjajo ponoči, in sicer tako, da se mora vsak vojak večji del svojega pota plaziti, da se prikrade do svojih pozicij. Tu potem ves bataljon leži polnih 24 ur v vodi in na dežju.

Če se le kateri dvigne, takoj namerijo nanj Turki in ga ustrelje. Črnogorci čisto za šalo dvignejo svojo kapo ali nasade kruh na bajonet, — švrk — že prebije kapo ali kruh turška krogla.

V Črni gori hvalijo Turke kot izvrstne strelce.

Tudi ta ranjenec je bil zadet od krogle na straži.

Pripovedoval nam je tudi, da leže mrtveci že 15 dni nepokopani, ker streljajo Turki na vsakogar, ki bi se hotel približati mrtvecem.

Tudi nekateri ranjenci so štiri do pet dni ležali v okopih. In zgodilo se je celo, da je padel marsikateri Črnogorec, ki je šel v okope iskat ranjenega svojega brata ali sorodnika.

Štajersko.

Iz politične službe na Sp. Štajerskem. Namestnik je prestavil prov. okr. komisarja dr. Jožefa Fashinga iz Gradca v Celje, nam. koncipista dr. F. Lanjšiča iz Maribora v Ptuj, nam. koncipista dr. Alf. Wessela iz Slovenjgradca v Maribor, nam. konceptnega praktika Franca Sedlmayerja iz Slovenjgradca v Gradec in nam. konceptn. praktika Eg. Schreya iz Maribora v Slovenjgradec.

Iz učiteljske službe. Štajerski deželni šolski svet je v svoji seji dne 8. marca def. nastavljal provizoričnega učitelja v Grižah, Bogomira Zdolšek a. — Razpisano je mesto def.

učitelja na štirirazredni, mešani ljudski šoli v Rogatcu, 1. plač. razred.

† Gospa Terezija dr. Sernečeva. Danes zjutraj ob 3. je po kratki bolezni umrla v Celju gospa Terezija dr. Sernečeva, rojena Kočevarjeva, soproga starostar štajerskih Slovencev g. dr. Josipa Serneca, odvetnika v Celju. Pokojnica je bila hčerka znanega prvobornika celjskih Slovencev dr. Stefana Kočevarja. Bila je tiha, blaga gospa, ki je živela zgolj svoji rodbini in hiši. Radi svojega plemenitega značaja je uživala največje spoštovanje ne samo med Slovenci, marveč tudi med Nemci. Dasi je vzrasla in bila vzgojena v Celju v časih, ko se še ni polagala posebna važnost na narodno vzgojo otrok, vendar je bila pokojnica zavedna Slovenka, ki je vzgojila vse svoje otroke v strogo narodnem duhu. Pogreb bo v soboto 15. t. m. ob 4. popoldne. Bodi blagi gospe ohranjen trajen spomin, velečeni rodbini pa naše iskreno sožalje!

Na naslov dr. Antona Korošca je priobčila »Pädagogische Zeitschrift«, opisujoč samomora učiteljev Karba in Trofenika, sledeči apel: »Dva učiteljska samomora tekoma 48 ur! Ali bodo nadaljevali oni politiki, ki ne pripuste regulacije učiteljskih plač, svojo frivolno igro? G. dr. Korošec! Mi vas s tem resno vprašamo: Ali boste še imeli vočigled takim strašnim dokazom za vnebovpijočo bedo učiteljstva pogum ovirati ureditev njegovih službenih prejemkov? Kaj takega skoraj ne moremo od vas verjeti. Vi ste duhovnik in boste morali pred večnim sodnikom dati tem hujši odgovor za nesrečne žrtve vaše politike. Prva dva, ki ju je gnalo siromastvo v smrt, sta bila vaša rojaka. Premislite to, g. dr. Korošec! Ravno vaši rojaki trpe največ, ker so v najslabšem plačilnem razredu. Ali hočete še več tako strašnih dokazov za regulacijo učiteljskih plač provocirati? Pustite enkrat politiko na strani in bodite — duhovnik. Potem boste že našli pravo pot, če se sestane štajerski deželni zbor meseca aprila ali maja in se boste postavili na našo stran! Oni, ki ju je to pisal, je bil velik — optimist. Kajti, da bi mogel katerikoli izmed vodjev naše duhovščine misliti in delati pravično in človeški napram političnemu nasprotniku, je popolnoma izključeno. Zategadelj bo nasprotoval dr. Korošec s svojimi duhovniki regulaciji učiteljskih plač tako dolgo, dokler bode mogel in če se vse spodnještajersko učiteljstvo postreli. Za človeka, ki ni Koroščeve stranke volilec, ni in ne bo po mnenju duhovščine nikoli škoda.

Podružnica C. M. za Zidan most, Loko in okolico ima svoj ustanovni občni zbor v soboto, dne 15. sučta t. l. ob 8. zvečer na Zidanem mostu v prostorih g. Juvančiča. Dnevni red: Nagovor, volitev odbora, vpisovanje novih članov, razni predlogi in nasveti. Po obnem zboru koncert. Nadejamo se kar najštevilnejše udeležbe domačih rodoljubov in rodoljubov iz bližnje in daljše okolice.

Dramatično društvo v Celju ravdevoje vpošteva od različnih strani izraženo željo, da bi se vzpostavilo zopet nekaj prav vselega. To nedeljo, dne 16. t. m. nastopita na celjskem odru »Luce in Lipe« (burka v treh dejanjih, spisal Kraatz), ki obljubuje občinstvo tako zabavati, da bo pozabilo na lanska »Nebesa na zemlji«. — Pričakujemo torej, da bo dvorana nabito polna, tembolj, ker se igra ne bo ponavljala. Kar že pri zadnji igri »Rdečem talarju«, bo dramatično društvo odslej naprej pri vsaki vpri-zoritvi začelo igrati točno ob napovedani uri. Začetek prihodnje igre je ob polu 8., predprodaja vstopnic pa v Zvezni trgovini. Kdor rezervira prostor, a ne more priti k predstavi, naj ga odpove najmanj en dan po prej, ker se mu sicer zaračuni.

Iz Slovenske Bistrice. Na zadnjem obnem zboru tukajšnje »Sudmarkine« podružnice so bili izvoljeni v odbor t-le pristni Nemci: načelnik dr. Siegfried Janeschitz (recte Janežič), odborniki Fekonja (recte Fekonja), Woschitschko (recte Božičko), dr. Feliks Rakovetz (recte Rakovec). Heil našim renegatom!

Ormoška moška podružnica C. M. D. ima letošnji občni zbor dne 15. marca 1913 ob 8. zvečer v prostorih Čitalnice v Ormožu z običajnim dnevnim redom.

Št. Pavel pri Preboldu. Lep mir je vladal že dlje časa pri nas, ker so si stranke prizanašale in se niso po časnikih — kavsale! — Zdaj, se je pa že začel boj, katerega je miroljubni »Slov. Gospodar« od 6. marca šte. 10, na strani 5 od nekega klerikalnega dopisna prvi sprožil in začel zopet liberalce, to je prostomisleče občane napadati, jim možgansko bolezen in hujšajoče neumnosti predbočevati, za kateri izraz: »hujšajočih neumnosti« bode njih prvi »vijolnist« bodisi dozdevnega dopi-

suna in urednika »Slov. Gospodarja« sodnijsko tožil, da bo za vedno zagotovljen mir v občini! — Naši klerikalci si zdaj zidajo svoj dom, in na to početje so tako ponosni, da bi najraje svoj smrdljivi smodnik v boju z liberalci porabili. — Pa le počasi, naši ljubi neprijatelji! Tudi liberalci si bodo sčasoma svoj dom postavili, pa lepo v miru, da ne bomo vas vznemirjali. Ker denar za našo sokolsko stavbo se že pridno nabira; in bo kmalo vaša stavba dohitela! — Smešno se nam pa hvala okoliškega pismonoša Malovdovga Lojzeta dozdeva, ker nam je nje razmerje k c. kr. poštni direkciji v Gradcu popolnoma in dobro znano!

Iz Ptuj. V soboto ima ptujskoroško nemško politično društvo svoj občni zbor, na katerem bode govoril odvetnik dr. Avgust Plachki »o jugoslovanskem vprašanju«. Smo razvedni, kaj bo naš konfuzni Plachki povedal.

Koroško.

Tatvina v vlaku. Sobni slikar Lorenc Mandl iz Škedenja pri Trstu je naznanil policiji, da mu je neki neznanec ukradel med vožnjo iz Trsta v Beljak v kupeju II. razreda črno usnjato denarnico, v kateri je imel 50 kron.

Goljufija s poštnohranilnimi knjižicami. V Celovcu so prišli na sled precej obsežni goljufiji s poštnohranilnimi knjižicami. Neznani goljuf je vložil pri več pošto - hranilnih uradih v pošto - hranilnico par kron, nato je knjižico, ko je napravil na primer iz dveh dvesto kron v kratkem času pri kakem drugem pošt-nem uradu realiziral. Štiri take goljufije so se izvršile tudi s knjižicami, ki so bile izdane v pošto - hranilnih uradih na Kranjskem. O prekanem goljufu nimajo še nobene sledi.

Primorsko.

Slovensko gledališče v Gorici. (Trgovski dom.) V nedeljo, dne 16. t. m. se bode igrala vlezabavna burka v štirih dejanjih »Rezervistova svatba«. Spisala Durn in Chivot. Poslovenil dr. F. Tekavčič. Ker je igra dolga in ker se bode moralo odtrikati menjavati, se začne točno ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri. Predprodaja vstopnic v trgovini g. A. Gaberščka v Trgovskem domu. Že v drugič stopi dramatični odsek »Sokola« pred naše občinstvo. Kritika prve predstave je bila nad vse povoljna. Upamo, da bode ta igra ravno tako dobro naštudivana kot prva in smo uverjeni, da uspeh ne izostane. Res je, da zahteva ta igra še precej osobja, ali »Sokol« v Gorici ima dovolj dobrih in mladih moči, ki jih lahko vporabi za sodelovanje. Če ne prostorom so iste kot zadnji. Pričakuje se, da poseti občinstvo to predstavo v še večjem številu kot zadnjič.

Vlom v tobakarno. Predsnočnim so vlomili tatovi v tobakarno Ane Kleinschuster na cesti Morelli v Gorici. Odnesli so znamik, tobaka, cigar in cigaret za okoli 300 K. Policiji se je posrečilo, da je vlomilce že zjutraj aretirala. Tatovi so štirje komaj 15letni dečki. Pri njih so dobili še skoro vse pokradeno blago.

Občinske volitve v Trstu. — Slovenci, pobrigajte se za svoje pravice. Pri prihodnjih občinskih volitvah v Trstu hočejo naskočiti Lahi z vso silo slovenski tabor. Majejo se jim stolčki in boje se za svoja korita. Kaj vse so Lahi zmognili vpri-zoritvi povodom volitev ali sploh v boju proti vedno naraščajoči sili Slovencev v Trstu, je vsakemu, ki količjak pozna naše bratce, dobro znano. Zato sklicuje v svrhu enotnega dela pri predpripravih za volitve politično društvo »Eduinost« v Trstu sestaneč zaupnikov, ki se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. ob 10. dopoldne v Narodnem domu v Trstu. Vstop je dovoljen le proti vabilu, kdor želi vabilo, naj se priklasi. Vabljeni smejo priversti tudi svoje zaupnike s seboj.

Kletarski nadzorniki na Primorskem so: A. Fabiani pri namestništvu v Trstu, za Trst z okolico ter za sodne okraje Tržič, Koper, Piran, Buj, Motovun in Poreč, markiz Silvij Obizzi, okrajno glavarstvo v Gorici, za vso Goriško izvemši sodni okraj Tržič, Juri Kaftanič, okr. glavarstvo Pulja za Istro izvemši zgoraj navedene istrske okraje.

Stavka v Stabilimento Tecnico v Trstu, ki se še vedno nadaljuje, spričuje javnosti vedno bolj jasno, kako nesramno se je postopalo v tem uglednem zavodu z delavstvom. Delavci so se že večkrat pritožili proti nasilstvom nemških in laških inženirjev, poslali so že večkrat deputacije k ravateljstvu, da bi odpravilo ali vsaj omejilo ta nasilstva, toda zaman. Ravateljstvo je odpuščalo de-

putajo milostno s par obljubami, katerih pa seveda, kakor Turki nekada, ni nikdar izpolnilo. Par slučajev. Bil je čas, takrat je tiranil nad delavci Pichler, ko so bili delavci vsprejeti samo pod pogojem, da jih ravnateljstvo lahko brez odpovedi odpusti. Nad 40 let stari delavci se sploh niso vsprejemali. Tako so bili delavci na milost in nemilost prepuščeni nemškemu in laškemu samovolju. Že to priča, da je moralo priti do stavke. Kaj pa je sedaj napravilo ravnateljstvo. Kljub posredovanju raznih organizacij in namestnika tržaškega je ravnateljstvo zavrglo posredovanje, češ, da so delavci izprti, njihove knjižice na magistratu, če se pa hočejo delavci vrniti, dobro, naj gredo po knjižice in naj se vrnejo. Seveda, kako se bo delavcem naprej godilo, si lahko mislijo. Stavka se torej nadaljuje, značilno je pri tem le to, da zavodi, ki so tolikega pomena za razvoj avstrijske industrije in ki bi morali biti vzor zavodov, služijo le narodnostni politiki, ubijajo narodnost in politične nasprotnike in se ne ozirajo ne na levo ne na desno, niti na svojo in občo korist, samo da služijo hlapčevsko pokorno nemškemu sistemu.

K vltomu in trgovino Dussich in drug. Poročali smo, da so vltomili neznan tatovi v trgovino za zlatinico in druge dragocenosti in odnesli iz blagajne blizu 300.000 K denarja in dragocenosti. Kljub intenzivnemu delu policijskega aparata ne morejo dobiti o vltomilcih nobene sledi. Policijsko ravnateljstvo je razpisalo sedaj 1000 K nagrade in 2% od vrednosti najdenih dragocenosti onemu, ki pokaže sled in omogoči, da vltomilce aretirajo.

Tržaška porota. — Nevaren mednarodni ponarejalec denarja. Italijanske in avstrijske oblasti so že delj časa iskale silno rafiniranega in spretnega ponarejalca in razpečevalca kovanega denarja nekega Santa Garavinija, ki je spretno ponarejal avstrijski, laški, belgijski, francoski, švicarski in grški denar. Končno se je posrečilo tržaški policiji, da je aretirala Garavinija v Trstu. Na njegovem stanovanju so dobili popolnoma kompletno delavnico za kovani denar, in veliko zalogo sirovega blaga. Poleg tega so našli v neki omari 14 komadov po pet drahem, 65 francoskih petirankov, 13 belgijskih petirankov, 30 petlir, 9 švicarskih petirankov, 28 petkronskih in 43 dvehkronskih tolarjev. Vsi ti falzifikati so zbirno ponarejeni in glasom kovnega urada na Dunaju jako težko razločiti od pravega denarja. — Garavinij je v začetku preiskave pripoznal, da se peča že od l. 1910 stalno s ponarejanjem denarja in da je že od takrat v tesni zvezi z laško družbo mednarodnih ponarejalcev denarja. V odsotnosti je bil obsojen pred letom v Raveni na eno leto zapor, ker je razpečeval ponarejeni denar. Med preiskavo je prišla iz Vidma dopisnica, naslovljena na Garavinija, odposlana od nekega Anadeja Goldoni, ki seveda na varnem bog zna kje skrit, pod drugim imenom svetuje Garaviniju, da naj zvali on vso krivdo na njega. Bodri ga, da naj ne obupa in pravi, da mu pošlje v kratkem iz Švice denar, da si bo najel dobrega zagovornika. Garavinij je to priliko porabil in taji sedaj vsako krivdo. On pravi, da je prejel priznanje zločin samo zaradi tega, da je rešil Goldonija, ki je imel pri njem le svojo zalogo. On sam pa, kakor trdi, se ni pečal niti z izdelovanjem, niti z razpečevanjem ponarejenega denarja. Sploh se Garavinij jako spretno zagovarja. Obravnava je zanimiva, in se nadaljuje danes.

Podlo maščevanje. Svoječasno smo poročali, da so se pojavili podli zlikovci, ki so napravili po istrjanskih vinogradih ogromno škodo s tem, da so zrezali več tisoč vinskih trt. Ko so začele oblasti strogo paziti in čuvati vinograde, je to zločestvo ponehalo. Predvčerajšnjem pa so se podli zlikovci zopet prikazali. Porezali so v vinogradih treh kmetov v okolici Poreča za 1800 K vinskih trt.

Ponesrečeni delavci. Pri vojaških stavbah pri Pulju se je vdrl oder, na katerem so bili trije delavci. Padli so v globočino, pri čemer je obledel eden na mestu mrtve, drugega so odpeljali težko ranjenega v mornariško bolnišnico, tretji pa je dobil lahke poškodbe.

Dnevne vesti.

— **Soirée pri vnanjem ministru Berchtoldu** se ni udeležil noben češki poslanec. Izmed Slovanov so se udeležili samo nekateri Poljaki in Rusini, pa so seveda — naši klerikalci, ki so poslali dva zastopnika, dasi je bila iz njihove srede, namreč iz srede slovensko-hrvaškega kluba, započeta akcija proti udeležbi. Od Hrvatov in Srbov ni bilo nikogar,

ravno tako ne od naprednih jugoslovanskih poslancev. Upajmo, da je zunanji minister razumel to demonstracijo.

— **Klerikalci med sabo.** Kranjski klerikalci so gotovo dovolj nestrpni in zelotski, a njihovi goriški somišljeniki jih vendar še prekašajo. Klerikalna »Gorica« se je spravila nad klerikalni »Dom in Svet«, kateremu je posvetila tako-le: Neki Gradovin prodaja tam (v »Dom in Svetu«) »Nekaj misli in predlogov o našem prevajalnem slovstvu«. Sicer pravi v začetku, da je proti delom, »ki nimajo nobene literarne ali kulturne vrednosti, marveč služijo protiverskim in protinavnim tendencam«, toda eno stran za tem pravi, da od E. Zola poznamo eno glavnih del: »Polom« itd., ne bi bilo odveč, da se prevede njegov socialni roman »Ubijač« in da se priobčijo njegove »Vode naraščajo« v knjigi. Radovedni mo le, ali poznajo gospodje okoli »Dom in Sveta« index? Ali ne stoji tam, da je Zola prepovedan in sicer ne samo na Goriškem, ampak tudi na Kranjskem. Menda veljati še tisti dve besedici: opera omnia? Maupassanta, Maeterlincka in Prévosta omenja tudi ta g. Gradovin. Sicer pravi, da tisti pisatelji pišejo »le za gotove, socialno precej dozorele razmere in kroge«, toda index ne dela v tem oziru nobene razlike. — Tako je zapela »Gorica«, tako so goriški klerikalci zaropotali proti ljubljanskim ter jim vrgli index ob glavo. Tu imamo črno na belem dokaz, da so ljubljanski klerikalci slabi katoličani in da se niti za najvažnejše cerkvene postavbe ne zmenijo. V tem spopadu goriških klerikalcev z ljubljanskimi leži nekaj tragikomičnega. Na Kranjskem delajo klerikalci obupne poskuse, da bi se prilagodili razmeram in vsaj navidezno dobili značaj kulturne stranke. V svojih vrstah nimajo več samih pastirjev in analfabetov, treba jim je računati tudi z inteligentnejšimi sloji in zato se nekako modernizirajo. O gledališču pišejo in o znanostih in bavijo se tudi z literaturo, ki ni namenjena samo najprostejšim ljudem. A tu vidimo zopet, kaj pomeni vsako moderniziranje — vedno in povsod je namreč z njim združeno poliberaljenje. In to tudi ni drugače mogoče, kajti vse, kar umejemo pod besedo napredek, pomeni odmikanje od cerkvenega stališča in vsako moderniziranje klerikalnih strank pomeni kopcesijo liberalizmu. **S cerkvenega stališča**, ki stoji v neizprosni nasprotju z moderno kulturo, imajo čisto gotovo goriški klerikalci prav, naj je njih stališče tudi bornirano, in tako je ljubljanske klerikalce zadela obsodba, ki je za duhovsko stranko vsekakor zelo neprijetna in neprijetna posebno še za ljubljanskega škofa, ki sicer po fanatični nestrpnosti daleč nadkriljuje svojega goriškega kolego.

— **Milijardo je nas že stala Albanija!** tako toži v »Neues Wiener Journalu« isti grof Adalbert Sternberg, ki se je v istem listu še novembra lanskega leta z vso vnemo zavzemal za ono politiko, ki nas sedaj po njegovem lastnem priznanju že stane eno polno milijardo, ter grozil Srbom z avstrijskimi topovi, ako se brezpogojno ne pokore vsem željam avstrijskih državljanov. Kako se je takrat Sternberg tolkel ob prsi in kričal, da si Avstriji ne damo za preti pota v Solun in da bomo vsakogar pobili s pestjo na tla, kdor bi se predrznil protiviti se našim aspiracijam. Takrat je Sternberg zahteval nič manj in nič več kakor da se Srbija odpove svoji neodvisnosti in postane avstrijska vazalna država, sicer da avstrijska vojska razbije na kosce vso srbsko državo. Sternberg je pisal takrat popolnoma v duhu in po želji onih krogov, ki so fabricirali Prochaskovo afero in s polnim parom delali na to, da zapleto Avstrijo v krvavo vojno. Zato so mu peli hvalo in slavo vsi vojni hujskači in ga proglasili za edinega avstrijskega patrijota med slovanskimi politikami. Sedaj pa, ko so dozoreli sadovi one brezmejne in nesrečne politike, ki jo je sam s tolikim navdušenjem zagovarjal in podpiral, sedaj pa stoče in joče isti Sternberg: »Ustanovitev nove države albanske smo si vzeli za svoj cilj. A ta zahteva nas že stane milijardo in stotisoč za delo sposobnih ljudi se je odtegnilo njihovim poslom. Zato pa se je balkanska zveza izpremenila v neizprosno nasprotnika naše monarhije. Kje so ostale kompencije? Ni jih!... Albanija bo ognjišče neprestanih nemirov. Ali bosta Italija in Avstrija žrtvovali svojo kri, da napravita tamkaj mir in red? Pa recimo, da bi Albanija s svojo lastno močjo napravila mir in red, kdo jo pa bo financiral? Dežela brez cest, brez šol, brez pošt, brez brzojara in brez železnice stane mnogo denarja Sicer pa, ali ne bo Albanija v vsakem slučaju predmet neprestanih nevarnih sporov med Avstrijo in Italijo. Albanska

utoplja nas je privlela na rob usodopolne vojne in stala nas je milijardo... Ali ni zanimivo čitati te jermijade iz peresa ljudi, ki so pred meseci kar goreli za razne avstrijske avanture na Balkanu in bi najraje kar gazili v potokih krvi? In sedaj je tudi te ljudi srečala pamet, kasno sicer, a vendar! Radovedni smo, kako dolgo bodo obdržali pamet, da se ne bodo z njo skregali!

— **Ljubljanski škof in ženska moda.** Zadnji pastirski list ljubljanskega škofa je našel primerno oceno v dunajski »Musketi«. Ta prijavlja pesem, v kateri se krvavo norca dela iz škofovega nastopa zoper žensko modo.

— **Inženirski izpit s prav dobrim uspehom** je napravil 10. t. m. na češki tehniki v Pragi Janko Maček, ki je član in nekdanji predsednik kluba slovenskih tehnikov v Pragi. Čestitamo!

— **Predavanje v »Akademiji«.** Sinoči je predaval v Mestnem domu urednik Rasto Pusoslemšek o svojem potovanju po Turčiji. Udeležba pri predavanju je bila izredno velika, tako, da je bila prostrana dvorana malodane polna. Poslušalci so z največjim zanimanjem sledili predavateljevim izvajanjem, kar priča, da zlasti take vrste predavanja prija našemu občinstvu. Tekom meseca aprila bo »Akademija« priredila še eno predavanje, tičeče se Balkana. Naslov temu predavanju bo »Kosovo«.

— **Nevarna igrača z dinamitnimi patronami.** 14letni čevljarški učenec Franc Štampe iz Nove vasi (okraj Krško) je dobil od prijatelja, mesarskega vajenca Alojzija Pirnarja, sedem dinamitnih patronov. Pobje so se s temi patroni brezskrbno igrali. Ko jih je neki Zobarič zalotil, je Štampetu vzel patrone. Fant je rekel, da jih je vse oddal, pa se je zlagal. Ne samo, da jih je nekaj še pridržal, nego je še druge od Pirnarja dobil. Hotel je z njimi napraviti poskuse. Ko se je njegov mojster Povh iz delavnice odstranil, je fant vzel patrone, pobral iz njih vso razstreljivo tvarino in jo basal v drugo, navadno patrono. Pri tem je rabil papir, in da bi nova iznajdba bolj držala, je naboj potolkel s kamnom. Nastala je v delavnici huda eksplozija, da so mislili, da se hiša podere. Eksplozija je dosegla njega levo roko ter mu jo deloma raztrgala. Dva prsta bosta ostala trajno mrtva. V dotični delavnici mojstra Povha živi mojstrova družina in le slučajno je, da razstrelba razen »izumitelja« samega, ni nikogar poškodovala.

— **O idrijskih cestnih zadevah** poroča »Slovenec« idrijski novičar in pri tem poje slavospeve sedanjemu klerikalnemu cestnemu odboru in navaja izrek g. pl. P. proti prejšnjemu naprednemu odboru. To v odgovor na našo zahtevo, naj uvaža cestni odbor tudi prošnjo idrijske občine za uvrstitev občinskih cest na Dole in Vojsko med okrajne ceste, če že hoče dati vsaki vasi novo cesto. Prejšnji cestni odbor je storil, kolikor je bilo v takratnih razmerah storiti mogoče. Da se ni gradila cesta iz Žirov v Logatec že preje, je krivda predvsem v klerikalnih intrigah, ki so izvirale iz strankarskih oziroma osebnih interesov žirovskih klerikalcev. Sicer pa se o gradbi te ceste pod klerikalnim cestnim odborom ne čujejo ravno najugodnejše sodbje. Ne vemo, kaj ima opraviti zahteva občine Idrija, Dole, Čekovnik in Vojsko za uvrstitev občinskih cest med okrajne s poslovanjem prejšnjega okrajnega cestnega odbora. Tudi klerikalni dopisnik najbrže ni vedel, kaj hoče z napisanimi besedami: »zato pa naj tisti trpe, ki so se starega liberalizma z dolгови in neredom tako krčevito držali.« Občina Idrija sme torej pričakovati, da se okrajni cestni odbor ne bo oziral na nobeno njenih prošnja, ako ravno prispeva idrijska občina z 80%, vse druge občine pa skupaj 20% k cestnim potrebščinam idrijskega cestnega skladovnega okraja. Večje nesmiselnosti pač ni mogel izblebetati klerikalni dopisnik. Sicer pa idrijske občine ne tvorijo sami liberalci, s temi bodo trpeli torej tudi klerikalci. Ne čudili bi se, da bi tako strankarsko zagrizenost raztresali in kanomeljskih novicah, a da svoje sovražnosti proti idrijskemu mestu obešajo na zvon v »idrijskih« novicah, to je pa tudi za idrijske klerikalne verne ovčice malo predebelo. Sicer pa, kdaj so še klerikalci razmotrivali dejanja svojih poglavarjev; ti jim lahko natvezijo največje neumnosti, a vse bodo odobraval. »Občinski filozof« pa si bo še dovolil z ali brez Oswaldovega dovoljenja pogledati v razmere idrijskega cestnega odbora.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** Od 2. do 8. marca t. l. je bilo 12 novorojencev. Umrlo jih je 31, med temi 19 domačinov in 12 tujecev, in sicer 1 za dušljivim kašljem, 7 za jetiko, 2 vsled mrtvouda,

2 vsled nezgode in 19 za različnimi boleznimi. Za ošpicami je obolel 1, za škrlatno 4, za influenco 1.

— **V mestni knjižnici** se je zaklalo od 23. februarja do 2. marca t. l. 68 volov, 6 bikov, 9 krav, 148 prašičev, 132 telet, 20 koštrunov, 54 kozličev. Vpeljalo pa 231 kg mesa, 3 zaklani prašiči, 30 zaklanih telet, 1 zaklan koštrun, 4 zaklani kozlički.

— **Samoglavec.** Ko je bilo sinoči v Ljubljanični strugi že pripravljeno za razstreljevanje strug, je tamkajšnji uslužbenec opozarjal mimoidoče na pretečo nevarnost, kateremu so se razen nekega mizarskega pomočnika vsi pokorili. Le-ta pa se ni hotel umakniti in je uslužbenca še prav temeljito oštel.

— **Občinstvo se svari pred nakupom raznih strojev,** katere neupravičeno ponujajo in vsiljujejo različni agenti in katere inštalirajo neuki ljudje.

— **Izgubila je služkinja Marija Hribarjeva srebrno žensko uro** — Gospodična Vera Murglijeva je izgubila srebrno zapestnico.

Narodna obramba.

— **Velik prijatelj družbe sv. Cirila in Metoda** in vzoren rodoljub slovenski je g. Matija Pogorelec v Chicagu. Za novo leto je pozdravil družbo s stokronskim pozdravom, ko pa je praznoval meseca februarja svoj 45-letni rojstni dan in dvajsetletnico svojega bivanja v Ameriki, poslal je C. M. družbi 50 kronski pozdrav. Iskreno zahvalo dobremu g. Pogorelcu!

— **G. prof. Sajovic** je izročil C. M. družbi bogato zbirko 12.540 rabljenih poštih znamk z brezprimerno vstrajnostjo zbranih in sortiranih. Opetovano prosimo in priporočamo, naj se zbira vsepovsod te vrste blago, ki prinaša družbi lep letni prispevek. **Z ogorčenjem pa zavračamo one klevetnike, ki dolže družbeno pisarno, da kuri s podarjenimi znamkami svoje peč.**

Društvena naznanila.

— **Novi društvi.** C. kr. deželno predststvo za Kranjsko je odobrjuje vzelo na znanje ustanovitev društev: »Slovanski klub v Ljubljani« in »Podružnica Ljubljana zveze absolviranih srednješolcev c. kr. priv. južne železnice«.

— **XXX. redni občni zbor slovenskega pevskega društva »Slavec« v Ljubljani** se vrši v soboto, dne 15. marca t. l. ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih v Narodnem domu, z običajnim dnevnim redom.

— **Društvo inženirjev v Ljubljani.** V soboto dne 15. marca t. l. ob 8. uri zvečer v »Srebrni dvorani« hotela »Union« predavanje gosp. stavbnega svetnika inž. Sbrizaja o nekem alternativnem načrtu za osuševanje Barja. V nedeljo, dne 16. t. m. ob 10. dopoldne v istem lokalu **III. redni občni zbor.** Sestanek dne 14. t. m. odpade.

Prosveta.

— **Iz gledališke pisarne.** Danes, v četrtek, kot kronska predstava zadnjič v sezoni Rossinijeva komična opera »Brivec seviljski«. Specialno koloraturno vlogo Rozine poje operna koloraturna pevka ga. Cilka Otahalova, ki jo je peia mnogokrat z najlepšim uspehom na narodnem gledališču v Pragi in na stuttgartski dvorni operi; ga. Otahalova bo pela vložko iz Donizettijeve opere »Lucija lammermoorska«. V soboto vele-zabavna burka »Pred poroko«, v nedeljo »Jesenski manevar«.

— **Premijera »Brivca seviljskega« pred sto leti.** Pri prvi uprizoritvi je dirigiral »Brivca seviljskega« skladatelj Rossini sam. Opera je sijajno propadla, dirigent je moral urno pobegniti pred razsajajočim občinstvom. Drugi večer se ni upal več v gledališče, nego je zlezal zgodaj v posteljo; kar ga zbudi hrušč na ulici, iz katerega je bilo razbrati razlike: »Evviva il maestro!« Občinstvo je preklicalo svojo prvotno sodbjo in dalo mojstru popolno zadoščenje.

Književnost.

— **»Slovenski Sokol«.** 2. številka ima sledečo vsebino: 1. Iz življenja slovenskega sokolskega naraščaja. 1863—1913. — 2. Vaje na orodju za tekme na III. slovenskem vsesokolskem zletu v Ljubljani l. 1913. — 3. Vaje za mednarodno tekmo v Parizu l. 1913. — 4. Slavnostni vestnik III. slovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani l. 1913. — 5. Književnost. — **Slovenska šolska Matica** je izdala naslednja dela: 1. Posebno ukoslovje prirodoslovnega pouka. Spisal šolski svetnik prof. France Hauptmann. S 17 slikami. Ta knjiga

tvori četrti del »didaktike«. — 2. Pedagoški letopis. XII. zvezek. Uredil H. Schreiner. — 3. Domoznanstveni pouk v ljudski šoli. Po načrtih moderne metodike. Sestavila Eliza Kukovec. 1. snopič. — 4. Flora slovenskih dežel. 1. snopič. Sestavil Julij Glowacki, uredil dr. L. Poljanec.

— **»Staroslovan«.** Vierteljahrsschrift zur Pilege der altslavischen Sprache, Geschichte und Kultur. To je naslov novemu strokovnemu časopisu, ki je začel izhajati v založbi H. Slovaka v Kromerizu. Duša tega lista se nam zdi, da je naš rojak M. Zunkovič, čigar spisi o starih Slovanih so povzročili toliko polemik. Prvi številki novega lista je dodana tudi prva pola novega dela M. Zunkoviča »Slavische Runendenkmäler«.

— **»Napredne Misli«** 5. zvezek je ravnokar izšel z bogato in veletaktno vsebino. »Napredno Misel« priporočamo vsem naprednim Slovincem naj jo čitajo in naročujejo.

— **Obrtne zadruge in njih zveze v kraljevinah in deželah zastopane v državnem zboru.** Sestavljeno in izdano od trgovsko-statističnega oddelka c. kr. trgovskega ministrstva. Ravnokar izdani IV. zvezek te publikacije obsega kataster obrtnih zadrug in njih zvez na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji; sestavljen je po najnovejšem stanju, upoštevajoč pri tem vse izpremembe združne organizacije in združnih pravil, ki so nastale od 22. oktobra 1912. Zvezek obsega 204 strani, opisuje pa 147 zadrug in 3 zveze, katere spadajo na: Kranjski kataster: 78 zadrug in 2 zvezi (1 teritorijalna, 1 strokovna). Primorski kataster: 60 zadrug in 1 zveza (1 teritorijalna). Dalmatinski kataster: 9 zadrug. Primerjaje sedanjo statistiko z ono, izdano leta 1895, v kojem času je bilo na Kranjskem samo 36 in na Primorskem 7 zadrug, v Dalmaciji pa še nobene, pomenijo gornje številke ne le kvantitativen priraščaj, marveč tudi kvalitativno napredovanje na polju združne organizacije v teh deželah. Kataster obsega v sistematičnem sporedu vsa važnejša določila združnih pravil, podatke o vajenskih in pomagalskih preizkušnjah, preizkuševalnih komisijah, kakor tudi o združnih zavodih, o obstanku bolnišniških blagajn, podpornih skladih, ustanovah in uredbah za pospeševanje gospodarskih in izobraževalnih koristi. Dalje je razvidno, je-li zadruga član kake zveze in katere: statistični podatki pa obsegajo število združnih članov in pripadnikov. Dodatek katastru je abecedno kazalo zadrug in kartografičen pregled združne organizacije na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji. Omenjeno publikacijo se dobi pri c. kr. dvorini in državni tiskarni na Dunaju, I. Seilerstätt 24, po ceni 3 kron.

Izpred sodišča.

— **Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.**

— **Kar nož v hrbet.** Nedeljo pred Božičem so se zbrali fantje v Kolaričevi gostilni na Obrežju (pri Catežu). Okoli polnoči so prišli še drugi fantje, in ker so bili doma na Žejnem, se ni čuditi, da so pričeli svojo žejo gasiti. Ko so fantje pri eni mizi svojo žejo gasili, pa zunaj naenkrat počil strel. Domačin Janez Budnič je šel pogledat, kaj to streljanje pomeni. Videč, da fant Grdanc brez potrebe strelja iz samokresa, mu ga je vzel in odšel v hišo. To pa Grdancemim tovarišem ni bilo všeč. Takoj so se dvignili, da svojemu tovarišu preiskrbe zadoščenje. Budnič je odšel v drugo sobo ter vzel palico seboj, da se brani, če bo treba. Pa mu ni bilo treba. Kajti čatežki fantje so že pridrli za njim in eden med njimi, Janez Soško, ki se je oborožil z dolgim kuhinjskim nožem, mu zasadi nož od zadaj med rebra, da je ostrina segla do pljuč. To se je zgodilo tako hitro, da Budnič tega niti opazil ni; šele ko je začutil po hrbtu teči gorko kri, se je zavedel, da je zaklan. V bolnici so ga komaj ohranili pri življenju. Zaradi te sirovosti bo Soško sedel štiri mesece. Budniču pa bo moral plačati 278 K za poškodbo.

— **Kaznovano podlo ovadustvo srbske veleizdaje v Zagrebu.** Zanimiv in značilen za naše družabne in politične razmere, posebno na jugu je sledeči slučaj, ki se je pripetil v Zagrebu in čigar konec se je izvršil pred zagrebškim sodiščem. Dne 15. decembra je dobilo zagrebško orožniško poveljstvo priporočeno pismo z Dunaja in sicer od nekega Milana Furlića. V pismu je ovadil dopisnik orožniškega stražmojstra Mile Popovića v Simonovcu srbske veleizdaje, češ da stoji Popović v zvezi srbskim vojnim ministrstvom, kar temu pošilja, seveda proti nagra-

podatke o premikanju in nastanjenju avstrijskih obmejnih čet. V pismu je bilo nekaj kuvert z nadpisom: »Srbsko vojno ministrstvo« in dva odrezka poštnih nakaznic, oddanih v Beogradu. — Vsled te ovadbe je bila uvedena proti inkriminiranemu orožniku stroga preiskava. Toda zaman. Tudi hišna preiskava, ki so jo izvršili pri orožniku, je ostala brez uspeha. Policija pa je kljub temu zadevo preiskovala naprej. Dognali so, da so bile vse kuverte adresirane v Zagrebu. Poštno ravnateljstvo je tudi dognalo, da je bil na teh kuvertah iz Srbije prvotni naslov nekega Franja Starčevića iz Zagreba. Ta naslov pa je bil spretno izbrisan in nadomeščen z naslovom osumljenega orožnika. S tem je prišla policija na nov sled. V kratkem je našla prvotnega adresata Franja Starčevića, ki je bil nameščen kot sluga v zagrebškem kemičnem laboratoriju. Pri hišni preiskavi so dognali, da je korespondiral Starčević s srbskim farmaceutom Božem Jelićem, s katerim je pred izbruhom vojne skupaj študiral v Zagrebu. Te kuverte in Jelićeve odrezke poštnih nakaznic je Starčević potvoril na že omenjeni način, da bi se maščeval nad orožnikom Popovićem, ki se mu je zameril za časa skupnega službovanja pri orožništvu. Starčević je vse tajil in ni hotel poznati niti Jelića, niti usodnih kuvert in odrezkov. Kljub temu se je sodišče prepričalo o njegovi krivdi in je kaznovalo njegovo podlo denuncijantstvo z 2 letoma težke ječe.

Poziv slovenskemu učiteljsstvu in napredni javnosti.

Kot žrtev neznosnih razmer je padel učitelj Cvetko Trafenik. Ni padel kot slabotinec, ki si ne upa živeti, temveč kot junak, ki ne trpi madeža na svoji časti. Naše rane se zacelijo, pozabili bomo gorje, ne smemo pa pustiti, da vtone Trafenikov spomin. Pokopali so ga v naši odsotnosti in brez našega vedenja kot — zločinca, in ravno to nas je napotilo, da pokažemo svetu, da ni bil Trafenik zločinec, ampak človek mnogo boljši od onih, ki ga obsojajo. Postaviti mu hočemo v Kostrivnici na pokopališču spomenik, ki naj leta in leta priča, kako so živeli in umirali učitelji v začetku XX. stoletja, pa tudi priča o posmrtni zvestosti njegovih tovarišev in napredne javnosti. Zato se tem potom obračamo na vse, katere je pretresla smrt mladostnega učitelja-trpina, da nam prisloščijo s prispevki na pomoč.

Izkaz darov priobčimo v naprednih listih.

Prispevke je pošiljati na: Simona Sekirnik, nadučitelj v Gaberju pri Rogatcu; pojasnila pa daje Miloš Verk, učitelj v Sv. Križu, tik Rogaške Slatine.

Razne stvari.

* Narodopisni muzej v Moskvi. V proslavo sedanjega jubileja carske rodbine, ustanovi arheološki zavod posebnih narodopisnih muzejev v Moskvi, kjer bodo razstavljene figurine v narodnih krojih.

* 9000 mark za kip iz dunajskega porcelana. Na dražbi pri Lepkju v Berlinu je kupil neki francoski trgovec 15 cm visok kip iz dunajskega porcelana za visoko ceno 9000 mark. Ta kip — izvira iz leta 1750. — ima posebno umetniško vrednost. Predstavlja namreč komornico, ki nese servis za čokolado, v purpurnorodeči krinolini in v rumenih čevljih.

* Praktičen spomenik časnika. Iz Londona poročajo: Prijatelji časnika W. T. Steada, ki je ponesel pri katastrofi parnika »Titanic«, so imeli dobro misel, postaviti ponesrečenemu časnika spomenik v obliki zavetišča za delavske žene in dekleta. Prvo takih hiš bodo zgradili v Londonu. Ker je bilo pa delovanje Steadovo mednarodno, upajo da bodo tudi v drugih državah ustanovili take zavode.

* Srbska naročila v Avstriji. Iz Beograda poročajo: Srbska vlada je sklenila, da da nakovati srebrnih novcev za deset milijonov dinarjev po 1/2, 1 in 2 dinarja in za pet milijonov niklajstih novcev. Guverner srbske narodne banke pojde v tej zadevi na Dunaj, da se dogovori z dunajsko državno kovnico denarja. Večji del niklajstih novcev pride še ta mesec v promet, ker je v novo-osvojenih pokrajinah veliko pomanjkanje drobiža.

* Admiral napade mornariškega ministra. Iz Rima poročajo: Ko je šel včeraj ob pol 9. zjutraj mornariški minister Leonardo Cattolica peš v mornariško ministrstvo, ga je v bližini nekdanjega poljedelskega ministrstva napadel na brutalen način

vpokojeni admiral Ozo ter ga s pestjo udaril. Predno je mogel minister reagirati, je Ozoza prijel neki sergent. Grof Ozo je v mornariških krogih znan kot čudak. Pred 2 dnevi je stopil Ozo v pokol. Pravijo, da ni duševno popolnoma normalen. Iz drugega vira poročajo, da je mornariški minister odgovoril s pestjo grofu. Vrgel je grofa na tla ter šel svojo pot. Grof Ozo se je odpeljal domov, kjer so ga aretirali. V zbornici so priredili ministru ovacije.

* Prijeti sleparji. Iz Berlina poročajo: Pri berlinski glavni blagajni dražanske banke so predvčerajšnjim prijeli sleparja Eriha Schröderja, ki je bil nastavljen kot knjigovodja pri očetarski družbi za razpečevanje preprog v Tebrisu. Ponaredil je na ime družbe kreditnih pisem za več nego 5000 turških funtov, to je več nego 100.000 mark. Ko je hotel del svojega denarja v Berlinu deponirati, ga je policija prijela. — Iz Pariza poročajo: V Reimsu na Francoskem so prijeli finančnika Nestorja Wilmarta, ki je pred par meseci v Bruslju ponesel 30 do 40 milijonov frankov ter nato pobegnil. — Iz Carigrada poročajo: Policija je prijela komornika bivšega sultana Faika in njegovega vozniaka, ki ju dolži soproga Faikova, da sta ukradla za 100.000 funtov juvel.

* Časopisje na Avstrijskem. Na Avstrijskem je izhajalo leta 1911. vsega skupaj 4261 časopisov in revij. Od teh je bilo 1282 političnih in 81 ženskih časopisov. Pet do sedemkrat na teden je izhajalo 178 časopisov. Nemških časopisov je bilo 2327, čeških 1141, poljskih 369, italijanskih 131, slovenskih 91, rusinskih 71, srbo-hrvaških 35, hebrejskih 19, romunskih 14 in razvenotega še nekaj drugih časopisov v tujih jezikih. Dva sta bila pisana v esperantu.

* Nov škandal v Novem Jorku. Iz Novega Jorka poročajo: Novi Jork ima zopet novo senzacijsko afero. Sin leta 1911. umrlega večkratnega milijonarja in izdajatelja časnikov Josipa Pulitzerja, Ralph Pulitzer, zahteva, naj aretirajo novojorskega župana Gaynorja zaradi razžaljenja njegovega ranjkega očeta. Gaynor je baje trdil, da si je Pulitzer, ki je prišel, kakor znano, kot popolnoma reven mladenič z Ogrskega v Ameriko, pridobil svoje ogromno premoženje na nepošten način. Ranjki Pulitzer si je dal baje plačati razna poročila, s katerimi je prikrival razne skandale gotovih oseb. Ralph Pulitzer je edini sin Josipa Pulitzerja ter poročen s hčerjo William Stewarda Webbsa, soproga Elice Vanderbilt.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Oficijozno poročilo o položaju.

Dunaj, 13. marca. Oficijozno poročilo o položaju naglašala med drugim: Danes se vrši seja veleposlanikov v Londonu, ki se bo bavila z obmejitvi Albanije in s skadrijskim vprašanjem. Veleposlane pričakujejo, da bodo balkanske države jutri odgovorile na demaršo. V tem svojem odgovoru bodo stavile pet pogojev za mir. Danes bi se imel vršiti generalni naskok na Skader. Zdi pa se, da so na Cetinju prišli vendarle do prepričanja, da je usoda Skadra odvisna edinole od veselja in da bi bilo torej neodgovorno, ako bi se hotelo vključiti te zavesti preliti toliko krvi za Skader.

Usoda Skadra.

Dunaj, 13. marca. V političnih krogih z vsjo gotovostjo zatrjujejo, da je Rusija pristala na avstrijsko propozicijo, da Skader pripade bodoči Albaniji. Na drugi strani pa je Avstro-Ogrska dala dovoljenje, da Džakovo pripade Srbiji. Po informacijah na merodajnem mestu odgovarja ta vest popolnoma resnici.

Obupen položaj v Odrinu.

Carigrad, 13. marca. Ministrski svet se je posvetoval o položaju Odrina, ki je baje obupen. Mestu grozi povodenj, posadki pa primanjkuje živil. Šukri paša namerava ali kapitulirati ali pa vdreti s silo iz mesta in prodreti kordon oblegovalcev, da reši posadko.

Turška križarka pred Dračem?

Rim, 13. marca. »Agentia Stefani« poroča iz Drača: Neke turška križarka, tipa »Hamidije«, je oddala včeraj 15 streliv na srbsko taborišče. Od teh streliv so slišali Srbi baje samo grmenje. Nato pa se je dozdevna turška križarka zopet oddaljila.

Turška križarka v Jadranskem morju.

Rim, 13. marca. »Agentia Stefani« poroča, da je križarka »Hami-

die«, ki je bombardirala Drač, oddala 15 streliv na grič, kjer je bila utaborjena srbska vojska. Srbi so se takoj umaknili. Turške granate niso povzročile nobene škode. Na srbski strani je bil ranjen samo en vojak. V mestu je nastala silna panika. Mnogo ljudi se je zateklo v italijanski konzulat in na italijansko ladjo »Caridi«. Srbski poveljnik mesta je dal zastražiti vse ulice ter razdeliti med krščansko prebivalstvo orožje za slučaj, ako bi se hoteli mohamedanski Arnavti in Turki spuntati.

Rim, 13. marca. Grško brodovje je odplulo s Krfa z namenom, da vlovi križarko »Hamidije«. Poveljnik grškega brodovja se nadeja, da bo turška križarka zaprl izhod iz Jadranskega morja in jo s tem prisilil, da se zateče v kakšno italijansko pristanišče, morda v Brindisi, kjer bo razorožena.

Grško prodiranje v Epiru.

Atene, 13. marca. Grške čete so osvojile Premeti. Turki so se umaknili proti Berat ter so zapustili tudi Delvinaki.

Avstrijsko-srbski odnošaji.

Budimpešta, 13. marca. »Pester Lloyd« poroča iz Beograda, da se je ministrski predsednik Nikola Pašić izjavil, da se je nadejati, da bodo trgovinska pogajanja med Avstrijo in Srbijo končana uspešno, ker se je že do sedaj posrečilo priti v nekaj spornih točkah do sporazuma.

Bolgarsko-romunski spor.

Petrograd, 13. marca. Bolgarski poslanik Bobičev je izročil veleposlanikom spomenico glede romunskih zahtev. V ti spomenici poudarja bolgarska vlada, da je pripravljena podreti utrdbe v Silistri, se zavezala, da ne bo gradila na tem ozemlju nobenih novih utrd in bo odstopila ob Črnem morju 10 km ozemlja, in da se zagotovi v novoosvojenih ozemljih Kucovalahom in Albancem popolno cerkveno avtonomijo. Veleposlaniki so sprejeli tudi memorandum romunske vlade. Romunija zahteva, da ji odstopi prej ko slej Silistrijo. Ruski minister Sazonov je imel daljše konference s poslaniki trojeve. Prihodnja konferenca veleposlanikov se sestane prihodnji teden in bo trajala izredno dolgo.

Bolgarsko-grški konflikt.

Solun, 13. marca. Bolgarski general Itezapčijev je odpotoval v glavno bolgarsko taborišče v Dimotiko, da poroča o znanem spopadu grških in bolgarskih vojakov v Nigriti. V Demirhisar je došel bolgarski polk, ki je bil doslej nastanjen v Dubnici.

Srbsko - grška pogodba.

Pariz, 13. marca. Listi poročajo, da sta Grška in Srbija sklenili posebno pogodbo v ta namen, da prisiliti Bolgarsko, da prizna Grški in Srbiji vse ono ozemlje, ki sta je vojaško osvojili. V nasprotnem slučaju pa sta baje Grška in Srbija trdo odločeni, da izstopita iz Balkanske zveze.

Enver bej se dvobojuje.

Carigrad, 13. marca. Med Enver bejem in Fethi bejem, ki sta obadva znana mladoturška prvaka, je prišlo do ostrega osebnega spora. Enver bej je pozval Fethi beja na dvoboj, ki se vrši te dni pod najtežjimi pogoji.

Predloga lokalnih železnic.

Dunaj, 13. marca. Kakor poroča »Deutschnationale Korrespondenz«, bo predloga lokalnih železnic prišla na dnevni red že v eni prihodnji sej državnega zbora (bržkotne 8. aprila) in sicer opremljena z vladno izjavo, v kateri se bo vlada izrekla proti vsakemu razširjenju prvotne predloge, sklenjene po dolgotrajnih konferencah strank. Proračun za zgradbo projektiranih prog, ki znaša sedaj 260 milijonov, se ne sme zvišati. Tozadevna pogajanja s Poljaki in Čehi so dovršena. Gradbeni program se deli v tri etape. V krogih poslancev govore tudi, da namerava vlada zahtevati sicer ne formalni, pač pa materialni junktim z davkom na vžigalice in s predlogo glede davka na dedščine, katero predlogo bo šele predložila zbornici.

Volilna reforma v Galiciji.

Lvov, 13. marca. Državnozbornski osek za volilno reformo je sklical predsednik dr. Leo k seji na dan 17. t. m.

Škandali v ogrskem parlamentu.

Budimpešta, 13. marca. V današnji seji državnega zbora so se dogodili velikanski škandali. Opozicijski poslanci so prišli korporativno v parlament ob pol 10. ter zasedli pod vodstvom Julija Justha svoje sedelce. 5 min. po 10. je otvoril sejo predsednik Tisza, katerega je obstopilo deset najmočnejših vladnih poslan-

cev. Med temi se je dvignil opozicijski poslanec Lovaszy in zaklical: »Stoj, na eno besedo!« V tem trenutku je nastal silen kraval na vladni desnici, dočim je opozicija burno aplaudirala. Tisza je zvonil in pozival poslance, naj mirujejo, toda vsi njegovi opomini so bili brezuspešni. Opozicija je razgrajala nadalje ter kričala: »Soll ihm dajte! Tatovi! Koliko so vas stale aradske volitve?« Tisza je zopet zvonil in grozil, da bo dal renitentne poslance s policijo odpeljati iz zbornice. To je izzvalo nov vihar. Poslanec Rath je klical: »Veselite se, vladinovi, zopet boste dobili denar!« Ko je Lovaszy končal svoja izvajanja, je začel govoriti poslanec Abraham, ne da bi bil prošil predsednika za besedo. Med govorom posl. Abrahama je Tisza suspendiral sejo, kar je zopet izzvalo nepopisno ogorčenje med opozicijo. Posl. Abraham je vzel iz žepa avtomobilsko piščalko in začel piskati na njo, drugi opozicijski poslanci so še huje kričali in razgrajali. Ko je bil šunder na vrhuncu, je vstopil v zbornico policijski nadzornik Pawlik z močnim policijskim oddelkom ter obkolil opozicijske poslance. Ko so ti opazili policijo, so jeli besno kričati: »Ven s policijo! Policija nima tukaj ničesar iskati!« Med tem je Pawlik potegnil iz žepa odredbo predsednika Tisze, da naj devet, imenoma navedenih poslancev odstrani iz zbornice. Posl. Justh je v imenu opozicije protestiral proti zakonolomstvu predsednika ter proglasil vse sklepe, ki bi jih storila zbornica ob asistenci policije, za nezakonite in neveljavne. Nato je celokupna opozicija zapustila zbornico. Še le zunaj na hodniku je izvedela za imena onih poslancev, ki so bili izključeni. Med tem je Tisza zopet otvoril sejo. Navzoči vladinovi so odobrili njegovo postopanje ter takoj izvolili imunitetni osek, ki je izključil poslance Lovaszyja in Abrahama na petnajst sej, ostalih sedem poslancev pa na deset sej iz zbornice. Nato je zbornica na predlog posl. Darvaya sprejela zakonski načrt o izpremembi poslovnika.

Denarni trg.

Budimpešta, 13. marca. V seji avstro-ogrskih banke je glavni tajnik poročal, da je položaj na denarnem trgu skoro neizpremenjen in da žal tudi ni opaziti nobenega izboljšanja. Avstro-ogrška banka ima sedaj za 276 milijonov 600 tisoč kron bankovcev v prometu.

Demobilizacija.

Dunaj, 13. marca. Vojno ministrstvo je izdalo danes ukaz, v katerem se odreja: Vsi pri 1. in 14. zboru k aktivni službi vpoklicani rezervisti letniki 1908, izvzemši konjenico, se premeste v neaktivno stanje. Pri konjenici je dana poveljnikom svoboda, da odpuste toliko rezervistov, kolikor to dopušča služba.

Podržavljenje podonavskih ruskih zasebnih parnikov.

Dunaj, 13. marca. »Ungarische Post« poroča, da je ruska vlada sklenila poddržaviti vse ruske zasebne parnike, ki so dosedaj vozili po Donavi kot zasebni parniki pod rusko zastavo. Te ruske zasebne parobrodne družbe so dobivale do sedaj od ruske vlade letno podporo v znesku okroglo 5 milijonov rubljev. Podržavljenje teh parnikov se izvrši vsled sedanjih političnih razmer.

Belgija se oborožuje.

Bruselj, 13. marca. V očigled splošnega vojaškega ojačenja in posebno pomnožitve vseh obmejnih garnizij v Nemčiji in na Francoskem, je predlagala belgijska vlada parlamentu več nujnih predlogov glede pomnožitve in ojačenja vojske. Če predro ti nujni vladni predlogi, bo vlada lahko predčasno vpoklicala vojaške novince letnika 1913. in 1914., dalje bo lahko obdržala v aktivni službi 16.000 letošnjih rezervistov, zvišala častniški kor za 125 višjih in za 700 nižjih častnikov, in zvišala končno normalno število vojske 42 tisoč mož na 100.000 mož.

Vstaja v Mehiki.

El Paso, 13. marca. Blizu mesta Parral se je vnela predvčerajšnjem huda bitka med vstaškimi in vladnimi vojniki. Stalo si je nasproti skoro enako število nasprotnikov po 1500 vojakov. Bitka je trajala več kot 15 ur in so bil vstaji, ki so imeli strašanske izgube, končno poraženi. Sovražnostim so se pridružili tudi meščani, ki so se razdelili v dva tabora. Med bitko pred mestom so se vršili tudi boji med meščanstvom v mestu. Vstaji se zažgali več poslopj, vsled česar so vladni vojniki na upornike streljali in več oseb smrtno ranili. Mesto je vsled teh izgrediv zelo veliko trpelo. Ogenj so pogasili. Ko so se vstaji premagani umaknili, je nastal v mestu mir.

Prošnja.

V »Ljubljanski kreditni banki« naložena je neka vsota za spomenik Jana V. L. e g o. Onega gospoda, ki je opravljal svoje dni posel blaginjak pri odboru za nabiranje prispevkov za Jana V. Lega spomenik in ki hrani dotično vložno knjižico, prosim da bi bil tako priazen, javiti se mi.

V Ljubljani, 13. marca 1913.

Ivan Hribar.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. marca: Barbara Kodrca, zasebnica, 52 let, Radeckega cesta 9. — Gabrijela Jerala, hči stolarskega mojstra, 3 tedne, Emonska cesta 10.

Dne 11. marca: Matilda Wutscher, vdova okrajnega zdravnika, 79 let, Prešernova ulica 52.

Dne 12. marca: Marija Rus, zasebnica, 73 let, Radeckega cesta 9. — Pavel Batjel, mizarjski mojster, 44 let, Radeckega cesta 1.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Darilo morja

bi mogli imenovati ribje olje, vendar ga je treba, da ga pravilno izkoristimo, še podvreči nekaterim izpremembam. Ribjemu olju morajo po Scottovem ravnanju odvzeti biti njegove slabosti kakor težka prebavnost, neprijeten duh, zoprni okus, da ga napravimo prijetnejšega za uživanje in slastnejšega. Tako pripravljena

SCOTTOVA EMULZIJA

ima vse prednosti navadnega ribjega olja v zvišanji meri, pospešuje tek, je izredno redilna in slastna, tudi za občutljiva usta in želodec. Ob redni rabi Scottove emulzije se pogosto opazi splošno zboljšanje moči. Kdor si tega želi, naj čimprej tem bolj prične z zdravljenjem s Scottovo emulzijo.

Cena originalnih steklenic 2 K 50 v. dobiva se po vseh le. arnah. Proti vpošiljavi 50 v. v pisemnih znakih dobite od trgovca SCOTT & BROWN & Co. z. n. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list enkratno vpošiljatev poskušajte od kake lekarne.

Foulardna svila

od meter 1 K 15 vin naprej za bluze in obleke. Franko in že oearinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje a prvo pošto — G. Henneberg, dvorni dob. Nj. V. nem. cesarice, Zdrich.

Bay - rum s konjlekom

tvrdke Bergmann & Co, Dečin na Labi

ostane prej ko slej najboljši vseh vod za glavo, za racionalno negovanje las, zabranjuje vsakršno tvoritev luskin, prežgodnje osivenje in izpadanje las ter jači lasne korenine. Premnogo priznanj. V steklenicah po K 2 — in K 4 — se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 13. marca 1913

Maloobsejni papirji.	Denar	Blagovni
4½% majevna renta	84.35	84.55
4½% srebrna renta	87.10	87.30
4½% avstr. krona renta . . .	84.40	84.60
4½% ogr.	82.85	83.05
4½% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4½% k. o. češke dež. banke .	88 —	89 —

Sreške.	Denar	Blagovni
Sreške iz 1. 1860 1/2	452 —	464 —
" " 1864	634 —	646 —
" " 1868	298.50	310.50
" " zemeljske 1. izdaje . . .	281.50	293.50
" " " 2. izdaje	252.50	264.50
" " ogrske hipotekne	238.50	248.50
" " dun. komunalne	484 —	495 —
" " avstr. kreditne	485 —	495 —
" " ljubljanske	67 —	70 —
" " avstr. rdeč. križa	52.85	56.85
" " ogr.	32.25	36.25
" " bazilika	28.25	32.25
" " turške	228.40	231.40

Motilno.	Denar	Blagovni
Ljubljanske kreditne banke .	418 —	422 —
Avstr. kreditnega zavoda . .	632.40	633.40
Dunajske banke družbe . . .	517 —	518 —
Južne železnice	115 —	118 —
Državne železnice	705.50	706.50
Alpine-Montian	1057.25	1058.25
Češke sladkorne družbe . . .	356 —	358 —
Zivnostenske banke	270.50	271.50

Valute.	Denar	Blagovni
Ceklini	11.41	11.46
Marke	118.20	118.55
Franki	95.80	95.90
Libre	94.05	94.25
Rublj.	254 —	255 —

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 13. marca 1913.

Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.55
Pšenica za oktober 1913 . . .	za 50 kg	11.9
Rž za april 1913	za 50 kg	9.2
Oves za april 1913	za 50 kg	9.27
Koruz za maj 1913	za 50 kg	7.33

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj.

Reflektira se le na boljšo moč. **Josip Ahčin, Ljubljana, Francovo nabrežje šte. 31.**

Solčno stanovanje

z 2 ali 3 sobami s pritliklinami **išče mirna stran** (2 osebi) v Siskli ali predmestju ljubljanskem za 1. julij 1913. (pritičje izključeno). — Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. — 947

Stavbne parcele

v Rožni dolini, občina Vič, poleg posestva g. Končana

so prav po ugodni ceni naprodaj in sicer ☐ seženj po K 7-50

Poizve se na **Glincah šte. 36. pri Franc Javorniku.** 945

Hoteska delniška družba **Grihan-Miramar** pri Trstu išče za takojšnji nastop 910

ključarico (upraviteljico)

Ponudbe s prepisi izpričeval naj se dopošljejo na gornji naslov.

Dober svetovalec

pri nakupu porabnostnih predmetov je moj bogato ilustrirani cenovnik, ki se na željo vsakomur dopošlje gratis in franko. Bogata izbira vajnovjših žepnih, stenskih in ur budilk, nakita, gospodinskih predmetov, optičnega blaga kadilnih pripomočkov, manufakturnega blaga, toaletnih pripomočkov, igrač, orožja itd. po najnižjih eksportnih cenah. **C. in hr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica Most št. 2401 (Češko).** Nikljasta žepna ura K 4-20, 5— in više, nikljasta budilka K 2-90, harmonika K 5—, gosli K 5-80, samokres K 6— Razpošiljanje po povzetju ali če se denar pošlje naprej. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj.

48 ur dni Hernial-Dragee

Škatlja (100 kom.) K 5—, 2 škatlji za 13 dno zdravljenje. — Izdeluje

Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabillf, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje naprej.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

.. . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. .. .

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: čigar pisarne so v lastni bančni hiši v **Gospodski ulici šte. 12.**

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gospodski ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine

Najnižje cene!

Najnižje cene!

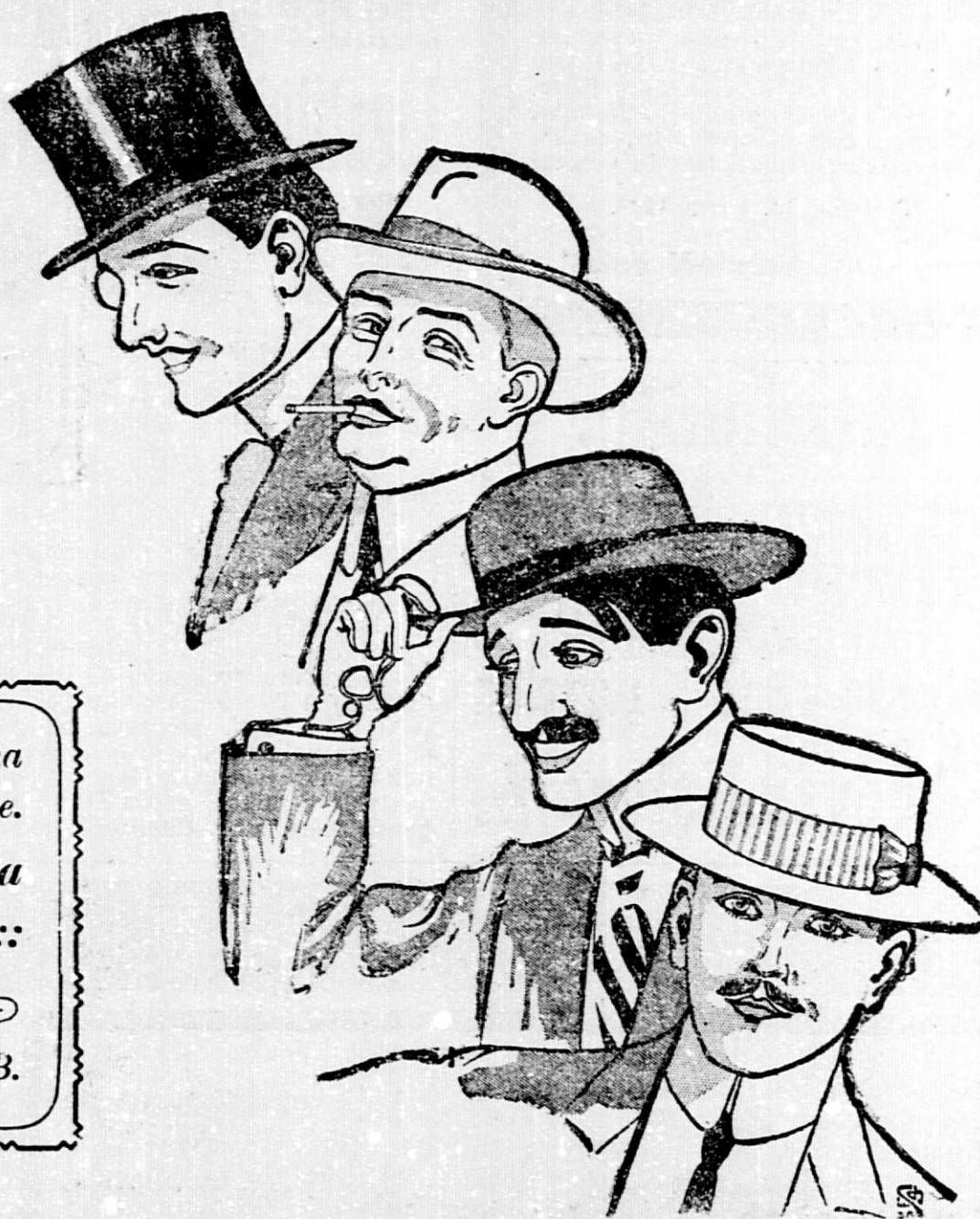
Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej	14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej	14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
Diamantni prstani 10	Srebrne zapestnice z uro 18	14 kar. zlati damski collier „ 9
14 kar. zlati prstani 3-50	Srebrne tulje zapestnice z uro 20	14 kar. zlate moške verižice „ 19
Briljantni uhani 60	14 kar. zlate damske ure 20	14 kar. zlate moske ure 40
14 kar. zlati uhani 3-50	14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48	14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. „ 60
14 kar. zlate zapestnice 18	14 kar. zlate dam. ure z diam. 28	I. t. d. I. t. d. I. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamernate ure itd.

Moje cene so stavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in nudim svojim cenjenim odjemalcem največjo in najboljirnejšo jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25 **H. Suttner** podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta šte. 8

Lastna protokolirana tvornica ur v Svisi. — Tvorilaška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Vljudno povabljam p. n. občinstvo na ogled najnovejše pomladanske mode.

Specialna modna trgovina

:: za gospode in dečke ::

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Sprejme se brivski vajenec

pri **Ferdo Baku, brivcu v Novem mestu.**

Lokal

z izloženim oknom, pripraven za trgovino ali pisarno 927

se takoj odda.

Istotam manjši lokal za pisarno, ali kaj enakega Poizve se pri **Davorin Rovšku, fotografu Kolodvorska u.**

Ali se zanimate

za moj najnovejši, v 25. letniku izšli glavni katalog? Dobite ga na zahtvo takoj in gratis in franko in dobite za slučaj potrebe med veliko izbiro porabnostnih in darilnih predmetov gotovo zaželjeno stvar. **Jan Konrad c. in hr. dvorni dobavitelj, razpošiljalnica v Mostu št. 2396 (Češko).** Nikljaste žepne ure K 4-20, 5— in više, nikljasta budilka K 2-90, harmonike 5—, gosli 5-80. — Razpošiljanje po povzetju ali denar naprej. — Brez rizika. — Zamenja dovoljena ali denar nazaj

Dunajski rženi kruh

tečen in hraniv ter ki ostane čez 8 dni enako svež in sočen, razpošilja po 36 vin. kg **Gradjanska pekara d. d. v Zagrebu, Dalmatinska ulica 12.**

Iščemo marljive krajevne

zastopnike.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne

BLUZE krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago. Zelo solidna tvrdka:

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljiva v

otroških oblekah

:: in krstni opravi. ::

Želni klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se solidna tvrdka **modni salon** damskih in otroških slamnikov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana, Židovska ulica šte. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej). : **Fr. Kapus** : Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob :: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo. Priznana solidno blago ter najnižje cene. Zajemčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice :: različne kakovosti. ::

Velika izbira 3408

otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Najmodernejših klobukov za gospode in dečke ima najbogatejšo izbiro

G. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8. Klobuki se sprejemajo v popravilo. :: Cene od K 2-20 naprej. ::

Velika tvrdka se hoče vpeljati na Kranjskem ter išče 957

organizatorja

kateri je že potoval in je znan po deželi proti lepemu zaslužku.

Reprezentativni gospodje pošljejo ponudbe v nemškem in slovenskem jeziku pod „6000/957“ na uprav. »Slovenskega Naroda«. Zavarovalni izvedenci imajo prednost. Na akvizicijo se ne reflektira.

Sampanjec

Kleinoscheg

== Slavnemu občinstvu == 808

najtopeje priporočam ravnokar došle najnovejše pomladne kostume, paletoje, krila in bluze za dame in dečke, nadalje raglane, obleke in klobuke vseh modnih barv za :: gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke. ::

Cene priznane nizke! — Postrežba točna in solidna!

Angleško skladišče oblek

:: **O. BERNATOVIČ** ::

Ljubljana - Mestni trg 5 - Ljubljana